

Helsingfors/Mariehamn 14.10.2009**Nr 24/09****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
7.9.2009, nr 107/2009.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av 1 § landskapslagen om Ålands landskapsregering, antagen av lagtinget 7.9.2009.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Landskapslagen innehåller ett nytt 1 § 2 mom. enligt vilket en ledamot i landskapsregeringen ska benämnas minister. Av det till landskapslagen fogade protokollsutdraget över landskapslagens handläggning i lagtingets plenum 7.9.2009 framgår att landskapslagen antagits i den ordning som föreskrivs i lagtingsordningens 55 §.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om lagtingets organisation och uppgifter samt val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar tillkommer landskapet enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen.

Enligt 3 § 2 mom. i självstyrelselagen ankommer landskapets allmänna styrelse och förvaltning på Ålands landskapsregering och de myndigheter som lyder under den.

Benämningen Ålands landskapsstyrelse i 1991-års självstyrelselag ändrades till Ålands landskapsregering genom en lagändring (FFS 68/2004, ÅFS 11/2004), som trädde i kraft 1.6.2004. I regeringens proposition till ändringen av självstyrelselagen (RP 18/2002 rd) anges att orsaken till att benämningen ändrats var att landskapsför-

bunden i riket tagit i bruk benämningen landskapsstyrelse på sina förvaltande organ.

Detta har förorsakat förväxlingar och medfört missuppfattningen att Ålands landskapsstyrelse skulle vara ett organ inom ett landskapsförbund. För att förhindra förväxlingar med Finlands regering ska den sammansatta benämningen landskapsregering användas. Beträffande benämningen av ledamöterna i landskapsregeringen konstateras i propositionen följande:

”Självstyrelselagen innehåller inte någon bestämmelse om hur ledamöterna i landskapsstyrelsen skall tituleras i officiella sammanhang. En övergång till benämningen landskapsregering innebär dock inte att landskapsregeringens ledamöter officiellt skulle kallas ministrar, eftersom denna benämning enligt 60 § grundlagen är förbehållen medlemmarna av statsrådet”.

I 60 § 1 mom. i grundlagen anges att till statsrådet hör statsministern och ett behövligt antal andra ministrar samt att ministrarna ska vara för redbarhet och skicklighet kända finska medborgare.

Enligt 27 § 1 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser från grundlag.

Ålandsdelegationen konstaterar dock att det varken av grundlagens 60 § eller av grundlagens bestämmelser i övrigt direkt framgår att benämningen minister är förbehållen ledamöterna i landets regering. Med anledning härav, och då behörigheten gällande landskapsregeringen enligt självstyrelselagens 18 § 1 punkt tillkommer landskapet, och då grundlagen i behörighetsavseende ska tolkas strikt, föreligger ej hinder att i landskapslag intaga benämningen minister för ledamot i landskapsregeringen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

I ärendet har förrättats omröstning:

Ledamoten Mäenpääs avvikande mening i vilken ledamoten Olsson förenade sig:

”Enligt 3 § 2 mom. i grundlagen utövas regeringsmakten i Finland av republikens president samt statsrådet, vars medlemmar skall ha riksdagens förtroende. I 60 § 1 mom. i grundlagen anges att till statsrådet hör statsministern och ett behövligt antal andra ministrar samt att ministrarna ska vara för redbarhet och skicklighet kända finska medborgare.

Grundlagen innehåller även särskilda bestämmelser om ministrarnas ställning som statsrådets medlemmar. Dessa avser ministrarnas bindningar (63.1 §), beviljandet av avsked för ministrar (64 §), ministrarnas ställning som chef i ministeriet (68.2 §), laglighetskontrollen av en ministers åtgärder (112 §) samt ministeransvarighet (115 §) och åtal mot minister (114 §).

Enligt 27 § 1 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om stiftande, ändring och upphävande av grundlag samt avvikelser från grundlag.

Ålandsdelegationen konstaterar att det av grundlagens 3 och 60 § samt av grundlagens andra särskilda bestämmelser beträffande ministrar framgår att benämningen minister är förbehållen ledamöterna i landets regering (statsrådet). Med anledning härav utgör landskapslagen en behörighetsöverskridning och bör därför förordnas än förfalla.”

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Mäenpää och Olsson jämte suppleanten Lindholm.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare